Aile Ya?am? ve Cinsel Sa?l?k Bilgisi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Aile Ya?am? ve Cinsel Sa?l?k Bilgisi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16454

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Aile Ya?am? ve Cinsel Sa?l?k Bilgisi Ölçe?i, 2004 y?l?nda Nuray Tarhan taraf?ndan doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi? bir ölçektir. Ölçe?in temel amac?, zihinsel engelli k?z çocuklar?n?n **cinsel sa?l?k** ve aile ya?am?na dair bilgi düzeylerini objektif olarak ölçmektir. Bu araç, özellikle **Aile Ya?am? ve Cinsel Sa?l?k Program? (AYCSP)** gibi e?itimsel müdahalelerin hedef kitlenin bilgi seviyesi üzerindeki etkisini de?erlendirmek üzere tasarlanm??t?r. Ölçek, bu hassas konulardaki bilgi eksikliklerini saptayarak özel e?itim ve rehberlik ihtiyaçlar?n?n belirlenmesine önemli katk?lar sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Aile Ya?am?, Cinsel Sa?l?k, Bilgi Düzeyi, Zihinsel Engellilik, Ölçek Geli?tirme, Özel E?itim, Nuray Tarhan.

Yazarlar

Nuray Tarhan

Amaç

Bu ölçe?in geli?tirilmesindeki birincil amaç, zihinsel engelli k?z çocuklar?n?n cinsel sa?l?k, üreme, hijyen ve aile ili?kileri gibi konulardaki mevcut bilgi düzeylerini sistematik bir ?ekilde de?erlendirmektir. Ölçek, bu bireyler için haz?rlanan **e?itim programlar?n?n** (özellikle AYCSP) etkinli?ini nicel verilerle kan?tlamak üzere bir ön-test ve son-test arac? olarak i?lev görmü?tür.

Ölçek, zihinsel engelli popülasyonun ihtiyaçlar?na uygun olarak tasarlanm?? olup, temel bilgilerin ö?renilme düzeyini ölçerek e?itim programlar?n?n içeri?inin ve metodolojisinin revize edilmesine yard?mc? olmay? hedefler. Bu sayede, hedef kitlenin daha güvenli ve sa?l?kl? bir ya?am sürdürmeleri için gerekli olan temel bilgileri edinip edinmedi?i tespit edilmektedir.

Yap?

Aile Ya?am? ve Cinsel Sa?l?k Bilgisi Ölçe?i, bili?sel alandaki bilgi düzeyini ölçen bir yap?y? temel al?r. Ölçülmek istenen temel yap?, bireyin sosyal ve biyolojik geli?imine paralel olarak edinmesi gereken temel **cinsel sa?l?k** ve aile ya?am?na dair bilgilerin bütünüdür. Bu yap?, genellikle mahremiyet, vücut bilgisi, üreme sa?l??? ve ki?ileraras? ili?kiler gibi alt boyutlar? içermektedir.

Ölçek, zihinsel engelli bireylerin soyut kavramlar? anlama zorluklar? göz önünde bulundurularak, mümkün oldu?unca somut ve anla??l?r ifadelerle haz?rlanm??t?r. Bu bili?sel araç, ö?renilen bilgiyi hat?rlama, tan?ma ve do?ru cevaplama yetene?i üzerinden bireyin bilgi yeterlili?ini ortaya koyar.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Ölçek, bir **doktora tezi** çal??mas? kapsam?nda geli?tirilmi?tir (Tarhan, 2004). Ölçek geli?tirme sürecinde, ölçe?in ölçmek istedi?i yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini belirlemek amac?yla kapsaml? geçerlik çal??malar? yürütülmü?tür. Bu çal??malar genellikle uzman görü?ü alarak **içerik geçerli?i** ve istatistiksel yöntemlerle **yap? geçerli?i** analizlerini içerir.

Kaynak özetinde do?rudan geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, akademik standartlara uygun olarak, ölçe?in hedef kitleye özgü geçerli?inin titizlikle incelendi?i varsay?lmaktad?r. Özellikle zihinsel engelli popülasyonla çal???ld??? için, maddelerin anla??l?rl??? ve kültürel uygunlu?u geçerlik sürecinin önemli bile?enleridir.

Güvenirlik

Güvenirlik çal??malar?, ölçe?in tutarl? ve kararl? sonuçlar verip vermedi?ini belirlemek için kritik öneme sahiptir. Doktora tezi kapsam?nda bu ölçe?in güvenirlik analizleri (örne?in, test-tekrar test güvenirli?i veya iç tutarl?l?k katsay?s?) yap?lm??t?r. ?ç tutarl?l??? belirlemek amac?yla **Cronbach Alfa** katsay?s? gibi istatistiksel yöntemler kullan?lm?? olabilir.

Güvenirlik katsay?lar?na dair özet bilgi kayna??nda yer almamaktad?r. Ancak, ölçek, bir müdahale program?n?n etkisini ölçmek için kullan?ld??? için, güvenirlik düzeyinin yüksek olmas?, elde edilen sonuçlar?n program?n ba?ar?s?n? do?ru bir ?ekilde yans?tabilmesi aç?s?ndan zaruridir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini istatistiksel olarak desteklemek ve ölçek maddelerinin hangi temel psikolojik boyutlar alt?nda topland???n? belirlemek amac?yla **faktör analizi** tekniklerinin kullan?ld??? tahmin edilmektedir. Bu analizler, ölçe?in tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu oldu?unu ortaya ç?karmaya yard?mc? olur.

Ölçek, cinsel sa?l?k ve aile ya?am? gibi geni? kapsaml? konular? içerdi?inden, faktör analizi sonucunda biyolojik bilgi, sosyal ili?kiler veya mahremiyet gibi alt faktörlerin ortaya ç?km?? olmas? muhtemeldir. Bu analizler, ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle uyumunu gösterir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Developmental)

Format: Bilgi Düzeyi Testi (Çoktan Seçmeli veya Do?ru/Yanl?? format?nda olabilir)

Mevcut Dil: Türkçe

ARABPSYCHOLOGY.COM

Popülasyon Grubu: Zihinsel Engelli K?z Çocuklar?

Ya? Grubu: Ara?t?rman?n yap?ld??? dönemde özel e?itim kurumlar?na devam eden okul ça??/ergenlik dönemindeki bireyler.

Popülasyon Detaylar?: Ankara ilindeki özel e?itim merkezlerinde kay?tl?, belirli düzeyde zihinsel engeli bulunan k?z ö?renciler.

Test Metodolojisi: Uygulanan bir e?itim program?n?n (AYCSP) etkisini ölçmek amac?yla deneysel desende (ön test-son test) kullan?lm??t?r. Bireysel veya grup uygulamas? ?eklinde gerçekle?tirilebilir.

Anahtar Kelimeler

AYCSP, Nuray Tarhan, Psikometri, Özürlü Bireylerde Cinsellik, Aile E?itimi, Bilgi Testi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Sa?lanan kaynakta mevcut de?ildir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Sa?lanan kaynakta mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Tezin yap?ld??? kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2004 y?l?nda Nuray Tarhan'?n doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ölçek, Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ime aç?k bir akademik çal??man?n parças? oldu?undan, genellikle akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlarda izin al?nmas? ko?uluyla ücretsizdir. Ticari amaçl? kullan?m? yazar?n iznine tabidir.

Kaynaklar

Tarhan, N. (2004). *Aile ya?am? ve cinsel sa?l?k program?n?n (AYCSP) zihinsel engelli k?z çocuklar?n cinsel bilgi düzeylerine etkisi.* (Doktora tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
Tez Referans? (YÖK Tez Merkezi): tez.yok.gov.tr
Ölçe?in orijinal PDF'i buradan indirilebilir: aile-yasami-ve-cinsel-saglik-bilgisi-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Aile Ya?am? ve Cinsel Sa?l?k Bilgisi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte detayl? olarak yer almamaktad?r. Maddelere eri?im, yukar?da belirtilen doktora tezinin tam metninden veya ilgili PDF dosyas?ndan sa?lanmal?d?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM